

Stichting voor Bodemkartering
Wageningen
Staring gebouw
Lawickse Allee 136
Tel.: 08370 - 6333

104711782 II

Rapport nr. 787^a

KORTE TOELICHTING OP DE BODEMKAART,

SCHAAL 1 : 50 000

VAN DE GEMEENTE GELDERMALEN

door: W.B. Kleinsman en
Ir. G.J.W. Westerveld

30 SEP. 1968

Wageningen, juli 1968

NB. Niets uit dit rapport mag zonder toestemming van de Stichting voor Bodemkartering worden vermenigvuldigd of in andere publicaties worden overgenomen.

JSN 195105-02

VOORWOORD

In opdracht van het Bureau voor planologisch onderzoek en advies Dr. J.A. Launspach te Arnhem werd een globale bodemkaart, schaal 1 : 50 000 met korte toelichting samengesteld van de gemeente Geldermalsen.

De benodigde gegevens werden verkregen uit de volgende reeds verschenen kaarten en rapporten:

Bodemkaart van Nederland, schaal 1 : 50 000. Blad 39 West 1968 (in druk) Stichting voor Bodemkartering.

"De bodemgesteldheid van de Tielerwaard" rapport nr. 436, 1957 Stichting voor Bodemkartering.

Bodemkaart met toelichting van de gemeente Geldermalsen werden samengesteld in febr. 1968 door W.B. Kleinsman en Ir. G.J.W. Westerveld.

DE ADJUNCT-DIRECTEUR,

Ir. R.P.H.P. v.d. Schans.

SOCIOGRAFISCHE DOCUMENTATIE VAN DE GEMEENTE GELDERMALSEN

Toelichting op de bodemkaart

De gemeente Geldermalsen ligt aan de zuidelijke oever van de Linge in het rivierenlandschap van Rijn en Waal. Vóór de bedijking (ca. 1200) verplaatsten de rivierlopen zich regelmatig en werden de tussengelegen gebieden bij hoge afvoeren overstroomd. Dit zgn. meanderende rivierenstelsel is voor een groot deel verantwoordelijk voor de huidige bodemopbouw.

Met het rivierwater worden zand- en kleideeltjes meegevoerd, die bij een afname van de stroomsnelheid tot bezinking komen. In de naaste omgeving van de rivier, waar de stroomsnelheid nog vrij groot is, kwam het zandige materiaal, waaruit de huidige stroomgronden grotendeels bestaan, tot afzetting. Verder van de rivierlopen af, kwamen de fijnere kleideeltjes tot bezinking en bouwden de huidige komkleigronden op. Na de bedijking vond alleen buitendijks in de zgn. uiterwaarden nog enige materiaalafzetting plaats, en verder bij dijkdoorbraken. Uiterwaardgronden komen alleen langs de Linge voor en zijn op de bodemkaart te zamen met de huidige rivierbedding aangegeven als één kaarteenheid. Het zijn overwegend kleigronden, waarin oude geulen (stroomdraden) voorkomen en die bij hoog water overstromen.

De hoogteligging der binnendijkse gronden varieert van ± 4 m + NAP op de stroomruggronden direct langs de Linge tot ± 2 m + NAP in de komkleigronden ten westen van Meteren.

De bruine en overwegend kalkrijke stroomruggronden beslaan het grootste deel van de gemeente. Het zijn in hoofdzaak zeer fijnzandige lichte klei-(25-35 % lutum) of zware zavel-(17,5-25 % lutum) gronden; de laatste gaan voor een deel binnen 80 cm diepte over in matig fijn zand. Deze vrij hoog gelegen gronden hebben hun hoogste grondwaterstand overwegend dieper dan 40 cm - m.v. soms zelfs dieper dan 80 cm - m.v. Met uitzondering van de gronden met ondiep zand zijn de stroomgronden goed geschikt voor akkerbouw en fruitteelt.

Op enkele plaatsen in de stroomruggen, o.a. bij Meteren, zijn lage, voormalige stroombeddingen aangetroffen, waarlangs hoog gelegen oude cultuurgronden voorkomen. Deze hoge gronden waren reeds ver voor de bedijking in cultuur en hebben een donkere bovenlaag die rijk is aan organische stof en soms ook aan fosfaat.

De grijze en overwegend kalkarme komkleigronden bestaan uit zware klei (> 35 % lutum). Het zijn lage en vrij natte gronden met een hoogste grondwaterstand ondieper dan 40 cm - m.v. Ze zijn overwegend in gebruik als grasland, waarvoor ze ook het meeste geschikt zijn.

N.B. Lutum = minerale delen kleiner dan 2 μ (μ = micron = 0,001 mm)

Bron: Stichting voor Bodemkartering, Wageningen 1955/1966

Opmerking: Voor een gedeelte van deze gemeente zijn meer gedetailleerde bodemkundige gegevens beschikbaar bij de Stichting voor Bodemkartering.

AMC
STADSGEBIED

